

**Bryssel den 26 november 2024
(OR. en)**

16108/24

**CULT 124
EDUC 440
AUDIO 111
SOC 862
EMPL 587
SUSTDEV 126
FIN 1065
PI 198
STATIS 127
RECH 514
GENDER 253**

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Rådets slutsatser om förbättring och främjande av tillgången till kultur

För delegationerna bifogas ovannämnda slutsatser, som godkändes av rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) vid mötet den 26 november 2024.

Rådets slutsatser om förbättring och främjande av tillgången till kultur

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

SOM ÄR MEDVETET OM

1. att tillgång till kultur är en grundläggande mänsklig rättighet enligt artikel 27 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, där det anges att var och en har rätt att fritt delta i kulturlivet, att de rättigheter som är kopplade till kulturarvet följer av rätten att delta i kulturlivet och att barn har rätt att delta fullt ut i det kulturella och konstnärliga livet i enlighet med artikel 31 i FN:s konvention om barnets rättigheter,
2. FN:s pakt för framtiden¹, vilken bekräftar att kulturella rättigheter hör till de mänskliga rättigheterna och erkänner kulturens roll när det gäller att främja social sammanhållning och möjliggöra hållbar utveckling,
3. behovet av att säkerställa lika tillgång till och deltagande för alla i kultur i enlighet med artikel 3 i fördraget om Europeiska unionen och artiklarna 21 och 22 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
4. Unescos Mondiacult-förklaring från 2022, där vikten av att stödja inkluderande tillgång till kultur och deltagande i kulturlivet betonas; Porto Santo-stadgan från 2021², som förespråkar undanröjande av hinder för tillgång till kultur och främjande av inkludering och mångfald när det gäller kulturellt deltagande; Cáceres-förklaringen³ från 2023, som konstaterar att kultur bör betraktas som en grundläggande och global kollektiv nytta och placeras på högsta politiska nivå,

¹ FN:s pakt för framtiden antogs vid FN:s framtidstoppmöte (New York, 22–23 september 2024).

² Porto Santo-stadgan antogs vid den konferens som anordnades den 27–28 april 2021 under det portugisiska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd.

³ Cáceres-förklaringen från EU-ländernas kulturministrar av den 25–26 september 2023 under det spanska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd.

5. rätten för personer med funktionsnedsättning att delta på samma villkor som andra i kulturlivet, i enlighet med artikel 30 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och Europeiska kommissionens strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030, den särskilda roll som EU-intyget om funktionsnedsättning och Access City-priset spelar när det gäller att underlätta tillgången för personer med funktionsnedsättning till förmåner och tjänster på kulturområdet,
6. uppmaningen till kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, i enlighet med EU:s arbetsplan för kultur 2023–2026⁴, att överväga att föreslå en strategisk EU-ram för kultur som återspeglar de vägledande principerna i bilaga I i arbetsplanen och som syftar till att strategiskt integrera kulturpolitikens perspektiv och kulturens tillgångar i all relevant EU-politik och alla relevanta EU-program och EU-initiativ,
7. den allt större medvetenheten om vikten av kulturellt deltagande för personlig hälsa, välbefinnande, territoriell och samhällelig sammanhållning samt stärkandet av demokratin, vilket betonas i det prioriterade området *Kultur för människor: öka det kulturella deltagandet och stärka kulturens roll i samhället* i EU:s arbetsplan för kultur 2023–2026 och framgår av resultaten av Europeiska kommissionens rapport *Culture and democracy, the evidence* (inte översatt till svenska) och det EU-finansierade projektet CultureForHealth⁵,
8. Europeiska unionens och dess medlemsstaters insatser⁶ under de senaste årtiondena för att underlätta tillgång till och deltagande i kulturella aktiviteter och öka medvetenheten på området,

⁴ Rådets resolution 2022/C 466/01.

⁵ <https://www.cultureforhealth.eu/>

⁶ Dessa insatser omfattar EU:s Access City-pris, det europeiska kulturarvsmärket, Europeiska författares dag, initiativen Culture Moves Europe och Europeisk kulturhuvudstad, EU:s kulturpriser och, mer allmänt, projekt som finansieras inom ramen för programmen Kreativa Europa och Horisont Europa.

9. det faktum att det i det europeiska tillgänglighetsdirektivet fastställs tillgänglighetskrav som är relevanta för kulturområdet; direktivet om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer; direktivet och förordningen om genomförande av Marrakechfördraget om tillgång till tryckt material för personer med synnedsättning; ändringen av direktivet om mervärdesskatt (momsdirektivet), som gör det möjligt att tillämpa samma momssats på tillhandahållande av e-publikationer och tryckta publikationer, inklusive sådana som lånas ut av bibliotek,
10. rekommendationen⁷ från Europarådets ministerkommitté från 2022, där man betonar de offentliga kulturinstitutionernas viktiga roll när det gäller att nå ut till allmänheten, däribland ungdomar, och främja kulturellt deltagande och kulturella aktiviteter, oavsett inkomst- och utbildningsnivå; i rekommendationen betonas också behovet av att erkänna kulturens bidrag till ett demokratiskt samhälle samt kulturens, kulturarvets och landskapets betydelse för de tre dimensionerna av målen för hållbar utveckling när det gäller samhällenas ekonomiska, sociala och miljömässiga utveckling samt deras grundläggande roll för den kreativa ekonomin och områdenas attraktionskraft,

SOM KONSTATERAR

11. kulturens inneboende värde som grund för kreativitet och självförverkligande, för att stödja psykisk hälsa och välbefinnande och för att förbättra livskvaliteten; kultur bidrar också till lokal och regional utveckling, innovation, produktivt företagande och ekonomiska framsteg genom att hjälpa människor att förvärva nyckelkompetenser, stödja kunskapsutbyte, bygga upp självförtroende och egenmakt för att komma in på (eller tillbaka till) arbetsmarknaden samt utrusta människor för livslångt lärande,

⁷ Rekommendation från ministerkommittén till medlemsstaterna om kulturens, kulturarvets och landskapets roll när det gäller att bidra till hanteringen av globala utmaningar
<https://search.coe.int/cm?i=0900001680a67952>.

12. vikten av en helhetssyn på kultur och kulturellt deltagande, som innebär att medborgardeltagande inkluderas i dessa begrepp; detta är avgörande för att olika sociala mål ska kunna uppnås, till exempel att stärka den sociala sammanhållningen och demokratin,
13. att tillgången till kultur kan försvåras av olika hinder, däribland fysiska och privatekonomiska begränsningar, psykologiska hinder, sensoriska, kognitiva och kulturella hinder, alla former av stereotyper och all form av diskriminering, inbegripet när det gäller kön, tekniska hinder, bristande tillgänglighet när det gäller bebyggd och virtuell miljö, information, kommunikation, produkter och tjänster samt brist på tid och intresse,
14. att tillgången till kultur är starkt kopplad till utbildningsnivå, ekonomiska möjligheter, inkludering, tillgänglighet, geografiska förutsättningar och hälsotillstånd, och att det krävs att dessa hinder uppmärksammas för att de ska kunna övervinnas och de sociala ojämlikheterna minskas,
15. vikten av kulturella aktiviteter som utgår från regionala och lokala samhällens behov och intressen,
16. att förvärv av digitala färdigheter och mediekunnighet och digitalisering av kulturarvet spelar en avgörande roll för att skydda och bevara – samt tillhandahålla obehindrad, innovativ, snabb och ekonomiskt överkomlig tillgång till – kulturella värden genom utveckling av inkluderande och tillgänglig teknik, med universell design, och samtidigt uppmuntrar människor att vara kreativa och innovativa (t.ex. genom sociala medier),

VÄLKOMNAR

17. stödet till kulturellt deltagande, lärande och rörlighet genom olika åtgärder inom programmen Kreativa Europa, Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren,
18. initiativet för att inrätta ett europeiskt kulturarvsnav, som syftar till att stärka medborgardeltagandet när det gäller kulturarv,
19. att Eurostat nyligen har uppdaterat sin kulturstatistik om kulturellt deltagande,
20. utan att föregripa diskussionerna om tiden efter 2030, den internationella kampanjen #culture2030goal, som syftar till att integrera ett särskilt kulturmål i målen för hållbar utveckling i agendan för tiden efter 2030,

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA ATT PÅ LÄMPLIG NIVÅ

21. skydda och främja fri och lika tillgång till kultur på alla nivåer utan omotiverat ingripande eller omotiverade hinder – samtidigt som kulturell mångfald, flerspråkighet och immateriella rättigheter respekteras, till exempel genom program och initiativ för utbyten och rörlighet – för att öka mediekunnigheten och stärka kopplingarna mellan kultur, innovation och hållbarhet,
22. fortsätta att erbjuda möjligheter att delta i kulturella aktiviteter, även med digitala medel, som gör att man når en bredare ny publik, däribland ungdomar och, i vid bemärkelse, personer som möter hinder när det gäller att få tillgång till kultur, för att på så sätt skapa inkludering och en känsla av tillhörighet i samhället,

23. upprätthålla dialogen med de kulturella och kreativa näringarna om vikten av publikutveckling och utåtriktad verksamhet, väl övervägda och lämpliga öppettider för kulturinstitutioner och datum för kulturevenemang som tar hänsyn till publikens behov,
24. överväga att införliva kulturaktiviteter och kulturarv i utarbetandet och genomförandet av andra politiska dagordningar, till exempel på områdena regional och lokal utveckling, innovation, stadsförnyelse, samhällsintegration, hälsa, välbefinnande och social omsorg, bland annat genom att utnyttja kulturens potential när det gäller psykisk hälsa och främja till exempel projekt som rör kultur på recept,
25. överväga att samarbeta med andra sektorer för att integrera aspekter av kulturellt deltagande i det politiska beslutsfattandet, i utarbetandet av strategier och i finansieringssystem utanför kulturpolitiken och överväga att vidareutveckla åtgärder som fokuserar på meningsfullt och jämlikt deltagande av alla personer som möter hinder när det gäller att få tillgång till kultur,
26. överväga att vidta lämpliga åtgärder på kulturområdet för att undanröja ojämlikheter i tillgången till kultur, kulturplatser och monument, med särskild hänsyn till personer med funktionsnedsättning och särskilda behov, till exempel genom kulturtolkar,
27. överväga att stödja kulturinstitutioner som erbjuder sysselsättningsmöjligheter för personer med funktionsnedsättning, inbegripet konstnärer, och överväga att främja deras synlighet för att minska sysselsättningsklyftan mellan personer med och utan funktionsnedsättning,

28. främja social integration av alla personer som möter hinder när det gäller att få tillgång till kultur genom att överväga att utveckla politiska ramar och strategier på kort och lång sikt och skapa nödvändiga förutsättningar genom åtgärder och incitament som undanröjer administrativa, ekonomiska, språkliga, socioekonomiska och andra hinder för deltagande,
29. i förekommande fall överväga att utveckla väl underbyggda och välplanerade strategier för att skapa tillgång till kulturarvsplatser och kulturarvsmonument, inbegripet förvaltningslösningar där en avvägning gjorts mellan förbättrad tillgänglighet för alla besökare och respekt för kulturarvets unika karaktär, integritet och autenticitet,
30. överväga att stödja och stimulera lokala gräsrotsorganisationer på kulturområdet på orter som är avlagset belägna, små och/eller löper risk att avfolkas i syfte att främja gräsrotsdrivna och inkluderande kulturprogram, lokala kulturinitiativ och samarbetsstrukturer,
31. överväga sätt att öka medvetenheten om de utmaningar som personer som möter hinder när det gäller att få tillgång till kultur står inför,
32. överväga att, när så är lämpligt, stödja formell, informell och icke-formell utbildning som främjar ett kulturellt engagemang; syftet är att främja kulturintresse och kulturtalanger, väcka ungdomars nyfikenhet för kultur och förbättra deras entreprenörsfärdigheter för att stimulera utvecklingen av kreativa färdigheter som behövs för att skapa en bättre framtid för samhället,

33. underlätta och uppmuntra utvecklingen av hållbara partnerskap mellan skolor, konstnärer och kulturorganisationer och samtidigt säkerställa till att dessa aktiviteter är inkluderande och tillgängliga för alla skolelever, studenter och ungdomar med begränsade möjligheter, särskilt dem med funktionsnedsättning, och stödja livslångt lärande och tillgång till formell och informell konstnärlig utbildning och kulturella metoder,
34. överväga att skapa innovativa och lättillgängliga format som är skräddarsydda för ungdomar i syfte att främja deras deltagande i kulturlivet,
35. i förekommande fall överväga att se över sin kulturpolitik och sina finansieringsarrangemang för att uppmuntra stöd till ett brett spektrum av inkluderande och deltagandebaserade kulturorganisationer, inbegripet lokalsamhällen, med vederbörlig hänsyn till konstnärlig frihet,
36. arbeta för att minska de ekonomiska hindren för deltagande och arbete på kulturområdet genom att främja incitament för att säkerställa att kulturen är tillgänglig samt skapa arbetsvillkor som tillgodoser kulturarbetares och konstnärers särskilda behov⁸,

⁸ EU-ram för den sociala och yrkesmässiga situationen för kreatörer och kulturarbetare – https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0405_SV.html.

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA OCH EUROPEISKA KOMMISSIONEN ATT, MED RESPEKT FÖR SUBSIDIARITETSPRINCIPEN, INOM SINA RESPEKTIVE BEHÖRIGHETSOMRÅDEN OCH PÅ LÄMPLIGA NIVÅER

37. överväga att utarbeta planer för kulturella rättigheter som ett verktyg för att utforma de åtgärder som planeras på området kulturella rättigheter, där en analys av de nuvarande situationerna, fastställandet av specifika mål som ska uppnås och konkreta åtgärder för dess genomförande ingår,
38. fortsätta att främja inrättandet av långsiktiga sektorsövergripande samarbeten och partnerskap mellan aktörer inom de kulturella och kreativa näringarna och, till exempel, utbildningsinstitutioner, sociala institutioner, hälso- och sjukvårdsinstitutioner och rättsliga institutioner samt organisationer i det civila samhället på lokal, regional, nationell och internationell nivå,
39. fortsätta att främja vidareutvecklingen av den digitala kapaciteten hos organisationer och yrkesutövare inom de kulturella och kreativa näringarna och samtidigt främja självförverkligande och digitalt välmående samt förebygga en digital klyfta,
40. upprätthålla en regelbunden dialog med kulturorganisationer – inbegripet organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning, det civila samhället och allmänheten – om lika tillgång till kultur, med särskilt fokus på digitalisering och respekt för kulturell och språklig mångfald samt anpassning av befintliga tjänster och utveckling av nya tjänster för olika former av funktionsnedsättningar,

41. uppmuntra forskning riktad mot bedömningar som är evidensbaserade och drivna av disaggregerade data av kulturella behov och vanor hos personer som möter hinder när det gäller att få tillgång till kultur, tillhandahålla ytterligare utbildning för kulturarbetare som arbetar inom närliggande områden,
42. överväga att ytterligare undersöka de faktorer som hindrar tillgången till kultur, med fokus på landsbygdsområden och avlägsna områden och/eller områden som riskerar avfolkning, sociala och ekonomiska problem, funktionsnedsättning, hälsotillstånd, frihetsberövande, kön, ålder och utbildningsbakgrund; detta kan inbegripa granskning av olika nivåer och områden för tillgång och strukturella såväl som fysiska, språkliga och psykologiska hinder,
43. överväga att, i samarbete med Eurostats medlemsstatsledda expertgrupp för kulturstatistik, förbättra den nuvarande mätningen av kulturellt deltagande; syftet är att tillhandahålla mer frekvent och mer målinriktad statistik om kultur och att analysera förhållandet mellan kultur och hälsa, sociala frågor och ekonomiska frågor, med särskild hänsyn till socioekonomiska ojämlikheter,
44. vidta ytterligare åtgärder för att främja medlemsstaternas kulturarv och göra det tillgängligt på Europeana genom nationella aggregatorer, fortsätta att utveckla det gemensamma europeiska dataområdet för kulturarv för att möjliggöra delning av kulturarvsdata över nationella gränser och därmed underlätta bredare tillgång till och återanvändning av det europeiska kulturarvet,
45. överväga att inkludera kulturellt deltagande och förbättring av kulturell infrastruktur som ett mål i framtida uppdaterade utgåvor av de nationella planerna för återhämtning och resiliens,

UPPMANAR EUROPEISKA KOMMISSIONEN ATT

46. uppmuntra till nätverkande mellan yrkesverksamma som anordnar kulturevenemang och verksamhet för personer som möter hinder när det gäller att få tillgång till kultur; i detta avseende måste särskild uppmärksamhet ägnas åt befolkningen i förortsområden, postindustriella områden, landsbygdsområden och randområden, de yttersta randområdena och de områden som riskerar avfolkning eller socialt utanförskap,
47. utnyttja befintliga möjligheter att samla in, organisera och på ett sökbart sätt presentera medlemsstaternas goda praxis för att underlätta tillgången till kultur för personer som möter hinder,
48. fortsätta att prioritera kulturellt deltagande och underlätta tillgången till kultur i sitt nuvarande och framtida arbete, till exempel genom det pågående programmet Kreativa Europa (2021–2027),
49. undersöka möjligheten att inkludera kulturella aspekter i de övervakningsåtgärder som AccessibleEU⁹ genomför i medlemsstaterna, med särskild uppmärksamhet på kulturens tillgänglighet,
50. uppmuntra till forskning om den sociala mångfalden i de kulturella och kreativa näringarna i EU och dess inverkan på det kulturella deltagandet,
51. undersöka möjligheten att genomföra en Eurobarometerundersökning för att bedöma attityder och åsikter hos människor i Europeiska unionen när det gäller deltagande i kulturella aktiviteter och tillgång till kultur – med särskilt fokus på formella och informella kulturinsatser samt på icke-användare – och kulturens potentiella roll för att förbättra människors livskvalitet,
52. undersöka om rabatterad tillgång till kulturinstitutioner och kulturellt innehåll i Europeiska unionen skulle kunna kopplas till det europeiska studentkortet.

⁹ https://accessible-eu-centre.ec.europa.eu/index_en#:~:text=About%20AccessibleEU,-AccessibleEU%20is%20one&text=It%20is%20a%20resource%20Centre,on%20equal%20basis%20with%20others.

DEFINITIONER:

I dessa slutsatser gäller följande definitioner:

- *tillgång till kultur*: alla individers förmåga, oavsett bakgrund, förmåga eller omständigheter, att delta fullt ut i kulturella aktiviteter och upplevelser.
- *kulturellt deltagande*: en rad olika aktiva och passiva kulturella aktiviteter, såsom biograf- och biblioteksbesök, närvaro vid liveföreläsningar, besök på platser för kultur (historiska monument, museer, konsgallerier eller arkeologiska fyndplatser) eller utövande av konstnärlig verksamhet och skapande av innehåll.
- *Access City-priset*: ett pris instiftat av kommissionen 2011 för att belöna städer som har prioriterat tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. I priset ingår en monetär belöning till de städer som arbetar med tillgänglighet ur ett helhetsperspektiv. Utmärkelsen fokuserar på följande huvudområden: 1) den bebyggda miljön och offentliga platser, 2) transport och tillhörande infrastruktur, 3) information och kommunikation, inklusive ny teknik, och 4) offentliga anläggningar och tjänster.
- *kreativ ekonomi* (även känd som *orange ekonomi*): ett föränderligt koncept som bygger på kreativa tillgångars bidrag och potential att bidra till ekonomisk tillväxt och utveckling. Det omfattar ekonomiska, kulturella och sociala aspekter i samverkan med tekniska, immaterialrättsliga och turismrelaterade mål.

- *kultur på recept* eller *kulturbaserad social förskrivning*: praxis där hälso- och sjukvårdspersonal rekommenderar kulturella aktiviteter, som museibesök, teater, danslektioner eller lokala konstprojekt för att förbättra patienternas psykiska och fysiska hälsa. Denna metod syftar till att minska stressen, stärka de sociala kopplingarna och förbättra det allmänna välbefinnandet.
 - *universell design*:- en designfilosofi som syftar till att skapa produkter, tjänster och miljöer som är tillgängliga och användbara för så många människor som möjligt.
 - *kulturtolkar*: yrkesverksamma som gör det lättare för ett större antal människor att få tillgång till kulturella verk och produktioner på ett informellt och individanpassat sätt. I detta ingår att undanröja eventuella hinder och anpassa tolkningen till personer med funktionsnedsättning och andra särskilda behov. Kulturell tolkning är en process för att hjälpa människor att förstå konsten fullt ut genom engagemang och deltagande.
 - *plan för kulturella rättigheter*: en ram som utformats för att genomföra åtgärder på området kulturella rättigheter. Den innehåller en beskrivning av de initiativ som ska vidtas, en bedömning av den nuvarande situationen, ett fastställande av särskilda mål som ska uppnås och detaljerade uppgifter om de särskilda åtgärder som krävs för att säkerställa att dessa mål uppnås.
 - *aggregatorer*: arbetar med kulturarvsinstitutioner för att göra deras data tillgängliga via Europeana och andra digitala plattformar i medlemsstaterna i syfte att dela deras data via dataområdet för kulturarv (<https://pro.europeana.eu/page/aggregators>).
-

HÄNVISNINGAR:

EU-fördragen

- Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (2012/C 326/02).

Europeiska unionens råd

- Rådets slutsatser om att främja tillgången till kultur via digitala medel med fokus på publikutveckling (2017/C 425/03).
- Rådets slutsatser om de kulturella och kreativa näringarnas återhämtning, resiliens och hållbarhet (2021/C 209/03).
- Rådets slutsatser om att stärka de kulturella och kreativa sektorerna genom datadriven publikutveckling (C/2024/3542).
- Rådets slutsatser om kulturarvet som en strategisk resurs för ett hållbart Europa (2014/C 183/08).
- Rådets slutsatser om delaktighetsbaserad styrning av kulturarvet (2014/C 463/01).
- Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1).
- Rådets direktiv (EU) 2018/1713 av den 6 november 2018 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller mervärdesskattesatser som tillämpas på böcker, tidningar och tidskrifter (EUT L 286, 14.11.2018, s. 20).
- Rådets resolution om EU:s arbetsplan för kultur 2023–2026, (2022/C 466/01).
- Rådets resolution av den 6 maj 2003 om tillgång till kulturell infrastruktur och kulturell verksamhet för personer med funktionshinder (2003/C 134/05).
- Rapport från expertgruppen för den öppna samordningsmetoden: *From social inclusion to social cohesion – The role of culture policy*, 2019.

Europeiska kommissionen

- De politiska riktlinjerna från Civil Society Platform on Access to Culture.
- Kommissionens rekommendation om ett gemensamt europeiskt dataområde för kulturarv (C(2021) 7953 final).
- Kommissionens rekommendation om digitalisering av och tillgång via internet till kulturellt material och digitalt bevarande (2011/711/EU).
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – *En ny europeisk agenda för kultur* (COM(2018) 267 final).
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – *En jämlikhetsunion: EU:s strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030* (COM(2021) 101 final).
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – *Stärka den europeiska identiteten genom utbildning och kultur* (COM(2017) 673 final).
- Eurostats kulturstatistik.

- Europeiska kommissionens rapport *Culture and Democracy, the evidence. How citizens' participation in cultural activities enhances civic engagement, democracy and social cohesion: lessons from international research*, 2023.
- Den europeiska ramen för åtgärder för kulturarv, arbetsdokument från kommissionens avdelningar, 2019
- Rapporten *Policies and good practices in the public arts and cultural institutions to promote better access to and wider participation in culture*, 2012.
- Studie om publikutveckling – *How to place audiences at the centre of cultural organisations*, 2017.
- Diskussionsrapport från Voices of Culture: *Social inclusion: partnering with other sectors*, oktober 2018.
- Rapport från Voices of Culture: *The role of culture in non-urban areas of the European Union*, 2020.
- Workshop för EU-ländernas experter om kultur för social sammanhållning, 2020.
- Rapport från Voices of Culture: *Youth, Mental health and Culture*, 2023.

Europaparlamentet och rådet

- Europaparlamentets och rådets direktiv av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (EUT L 327, 2.12.2016, s. 1).
- Europaparlamentets och rådets direktiv av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).
- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1564 av den 13 september 2017 om viss tillåten användning av vissa verk och andra alster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter till förmån för personer med blindhet, synnedsättning eller annan läsnedsättning och om ändring av direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (EUT L 242, 20.9.2017, s. 6).
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1563 av den 13 september 2017 om gränsöverskridande utbyte mellan unionen och tredjeländer av exemplar i tillgängligt format av vissa verk och andra alster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter till förmån för personer med blindhet, synnedsättning eller annan läsnedsättning (EUT L 242, 20.9.2017, s. 1).
- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG (EUT L 130, 17.5.2019, s. 92).

Europaparlamentet

- Europaparlamentets resolution av den 13 december 2022 om lika rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2022/2026(INI)).
- Europaparlamentets resolution av den 14 juni 2018 om strukturella och ekonomiska hinder för tillgången till kultur (2017/2255(INI)).
- Europaparlamentets resolution av den 8 mars 2022 om den roll som kultur, utbildning, medier och idrott spelar i kampen mot rasism (2021/2057(INI)).
- Europaparlamentets resolution av den 14 december 2022 om genomförande av den nya europeiska agendan för kultur och EU-strategin för internationella kulturella förbindelser (2022/2047(INI)).
- Djupgående analys från Europaparlamentet: *Access to Culture in the European Union*, juli 2017.
- Betänkande om strukturella och ekonomiska hinder för tillgången till kultur (2017/2255(INI)).

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

- Yttrande om *Bidraget från Europas landsbygdsområden till Europaåret för kulturarv 2018 som säkerställer hållbarhet och sammanhållning mellan städer och landsbygd* (EESC 2018/01641).
- Yttrande om *Att säkerställa lika möjligheter och social delaktighet i tillgången till kultur och livslångt lärande och de offentliga kulturinstitutionernas roll i denna process* (SOC/809-EESC-2024).

Europeiska regionkommittén

- Yttrande om *Att främja kulturpolitik i landsbygdsområden inom ramen för strategierna för utveckling och territoriell sammanhållning samt Agenda 2030* (C/2024/1040).

Förenta nationerna

- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som antogs 2006.
- Den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (1966).
- Den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (1966).
- FN:s konvention om barnets rättigheter (1989).
- Unctads rapport om handel och utveckling 2023: <https://unctad.org/publication/trade-and-development-report-2023>.
- FN:s framtidspakt (2024).

Unesco

- Unescos världskonferens om kulturpolitik och hållbar utveckling – Mondiacult 2022: <https://www.unesco.org/en/articles/unesco-world-conference-cultural-policies-and-sustainable-development-mondiacult-2022>.
- Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar (2005).
- Unescos ram för utbildning inom kultur och konst (2024).

Övriga dokument

- Cáceres-förklaringen från EU-ländernas kulturministrar av den 25–26 september 2023 under det spanska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd.
- Slutrapport från det europeiska statistiska systemnätet för kultur, ESSnet-Culture, 2012: https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/reports/ess-net-report_en.pdf.
- Data från EU:s statistik över inkomst- och levnadsvillkor (EU-Silc) <https://ec.europa.eu/eurostat/web/income-and-living-conditions/information-data>.
- Porto Santo-stadgan, 25 april 2021: <https://portosantocharter.eu/the-charter/>.
- Rekommendation från Europarådets ministerkommitté om kulturens, kulturarvets och landskapets roll när det gäller att bidra till hanteringen av globala utmaningar (inte översatt till svenska) (CM/Rec (2022) 15).
- *Culture's contribution to health and well-being*, rapport från CultureForHealth, 2023.
- *Arts and Health: supporting the mental well-being of forcibly displaced people*, Världshälsoorganisationen och CultureForHealth, 2022.